

8.5.2023

Oikeusministeriö

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 16.3.2023, VN/10363/2022

Valtiovarainministeriön lausunto synnyttäneen äidin selvittämistä ja oikeusgeneettisiä vanhemmuustutkimuksia koskevasta työryhmämietinnöstä

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainittuun työryhmän mietintöön. Valtiovarainministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Oikeusministeriön asettama työryhmä on valmistellut ehdotuksen synnyttäneen äidin selvittämiseksi ja oikeusgeneettisiä vanhemmuustutkimuksia koskevan sääntelyn uudistamiseksi. Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi vanhemmuuslakia (775/2022) ja oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annettua lakia (378/2005) siten, että ne mahdollistavat synnyttäneen äidin äitiyden selvittämisen ja vahvistamisen tilanteessa, jossa äitiydestä ei ole saatavilla asiakirjanäyttöä tai asiakirjanäytön luotettavuudesta ei saada riittävää selvitystä. Oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi lisäksi siten, että tuomioistuim voi määrätä oikeusgeneettisen tutkimuksen tehtäväksi viimesijaisesti myös haudatusta vainajasta. Lisäksi muutettavaksi ehdotetaan eräitä muita näihin liittyviä lakeja.

Ehdotetun sääntelyn vaikutukset hyvinvointialueille

Mietinnön mukaan (s. 45) ehdotuksista johtuu tarve muuttaa vanhemmuuden selvittämistä ja vahvistamista koskevia lomakekaavoja ja lomakkeita. Lomakekaavojen suunnittelutyö kuuluu Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle, mutta lomakekaavoja vastaavat sähköiset lomakkeet on toteutettu yksityisten järjestelmätoimittajien toimesta. Sähköisten lomakkeiden päivittämisestä tietojärjestelmiin on arvioitu aiheutuvan hyvinvointialueille vuoteen 2024 kohdistuva kustannus, jonka on todettu vaihtelevan riippuen järjestelmästä ja järjestelmän toimittajasta. Mietinnössä ei ole tarkemmin arvioitu tarvittavien päivitysten laajuutta tai niistä aiheutuvien kustannusten suuruusluokkaa. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan vaikutusarviota tulisi pyrkiä tältä osin täsmentämään, esimerkiksi vertaamalla päivitystarpeen laajuutta suhteessa vanhemmuuslain säätämisen yhteydessä toteutettuun lomakeuudistukseen ja siitä hyvinvointialueille sähköisten lomakkeiden päivittämisestä aiheutuneisiin kertakustannuksiin.

Ehdotetun sääntelyn vaikutukset valtiontalouteen

Kokonaisuutena arvioidaan, että esityksen sisältämien ehdotusten toteuttamisesta aiheutuisi valtiontaloudelle 200 000 euron kertaluontoiset kustannukset vuonna 2024 ja noin 19 000-32 000 euron vuosittaiset kustannukset vuodesta 2025 alkaen. Ehdotuksella

on todennäköinen liittymä valtion vuoden 2024 talousarvioon ja se on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Kustannukset katetaan julkisen talouden suunnitelmien ja valtiontalousarvioiden mukaisten määrärahojen puitteissa

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

VN/10363/2022-VM-40

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: